

CARTEA NORILOR

NBRIS

Strada Ficțiunii

Mergi pe o stradă.

Cosmopolită. Straniu familiară. Cu miros de mare, de scorțișoară sau de cerneală. Trecătorii par manierați. Nonconformiști. Plini de umor. Ai căutat mereu strada asta. Paralelă cu modele.

Perpendiculară pe modern. Nouă. Efervescentă. De tradiție bună. Cu seraiuri, *palazzo*-uri și hamace. Cu zgârie-nori și arcade. Cu clădiri invizibile. O stradă care se construiește pe măsură ce ți-o imaginezi.

Iată-l și pe omul cu umbrelă colorată, care știe drumul, dar se lasă purtat de suflul imaginației. Ghidul tău. Și, cum pe Strada Ficțiunii contează și plimbarea, nu doar destinația, dă mai întâi un tur.

Turul Clasic. Urmărește dreptunghiul colorat. Te vor acompania doar clasicii care au trecut testul timpului.

Turul Contemporan. Urmărește pătratul colorat. Te vor întâmpina autori care nu scriu neapărat pentru premii și vei descoperi debutanții chiar de la debut.

Turul Bestseller. Urmărește cercul colorat. Ești în rețea cu scriitori din cele mai fierbinți topuri ale lumii.

Photo credit: © Laureana Toledo

Chloe Aridjis s-a născut la New York, în 1971, și și-a petrecut anii copilăriei în Olanda și Mexic. A studiat literatură comparată la Universitatea Harvard și este doctor în filologie al Universității Oxford. În 2005, a publicat un volum de eseuri, *Magic and the Literary Fantastique in Nineteenth-Century France*. A publicat articole în reviste și ziare din Anglia și Mexic. *Cartea norilor* (*Book of Clouds*, 2009) este romanul său de debut, a fost tradus în opt limbi și a primit Prix du Premier Roman Étranger în Franța, în 2009.

Vocea autoarei

„Dacă ar fi să numesc tema principală a romanului, aceasta ar fi alienarea urbană. Mai precis, dezrădăcinarea și exilul. Straturile arhitectonice ale unui oraș își pot găsi corespondența în straturile conștiinței, în sedimentele individuale sau colective care se acumulează în timp. În acest sens, Berlinul este un oraș-palimpsest.“

Chloe Aridjis

Traducere din limba engleză și note de
Ioana Pricop

EDITURA ALLFA

BOOK OF CLOUDS

Chloe Aridjjs

Copyright © 2009 by Chloe Aridjjs

CARTEA NORILOR

Chloe Aridjjs

Copyright © 2012 Editura **ALLFA**

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ARIDJIS, CHLOE**

Cartea norilor / Aridjjs Chloe; trad.: Pricop Ioana. –

București: ALLFA, 2012

ISBN 978-973-724-363-8

I. Pricop, Ioana (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Toate drepturile rezervate Editurii **ALLFA**.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată

fără permisiunea scrisă a Editurii **ALLFA**.

Drepturile de distribuție în străinătate aparțin în exclusivitate editurii.

All rights reserved. The distribution of this book outside

Romania, without the written permission of **ALLFA**,

is strictly prohibited.

Copyright © 2012 by **ALLFA**.

Editura **ALLFA**: Bd. Constructorilor nr. 20A, et. 3,

sector 6, cod 060512 – București

Tel.: 021 402 26 00

Fax: 021 402 26 10

Distribuție: Tel.: 021 402 26 30; 021 402 26 33

Comenzi: comenzi@all.ro

www.all.ro

Redactare: Crenguța Năpristoc

Tehnoredactare: Liviu Stoica

Corectură: Elena Georgescu

Design copertă: Alexandru Novac

Pentru părinții mei și pentru Eva

Pe vremea când Reichstag-ul nu mai era decât o biată siluetă carbonizată și scheletică a ceea ce fusese cândva, iar Poarta Brandenburg mai degrabă împiedica trecerea, l-am văzut pe Hitler. Era o seară în care rămășițele morale ale orașului ieșeau la suprafață, plutind ca niște bucăți de lemn și apoi scufundându-se la loc pe fundul apei, ca să se fărâmițeze mai departe și să putrezească.

Berlinul a fost ultima oprire în călătoria noastră europeană – traseul începuse în Spania, traversaserăm Franța, Belgia și Olanda – și în curând aveam să zburăm înapoi peste Atlantic, spre casă, pentru a începe noul an școlar. Cei doi frați ai mei, care încă fremătau de energie, se văicăreau că trebuie să plecăm. În fiecare oraș și orașel, o ștergeau peste noapte și nu se întorceau decât la micul dejun, răspunzând cu mormăieli, printre sorbiturile din cafea, ori de câte ori cineva făcea aluzie la sumele de bani cheltuite degeaba pe camerele de hotel. Pe de altă parte, cele două surori ale mele, pline de povestiri și suvenire, erau disperate să le descarce undeva, iar părinții erau obosiți și gata să se-ntoarcă acasă. Ca să nu mai spun că folosiserăm șaiszeci la sută din banii pe care tocmai îi moșteniserăm de la bunicul, iar restul de patruzeci de procente se presupunea că fuseseră puși deoparte pentru magazinul nostru de delicatose, aflat în veșnică extindere.

În ultima seară, după o cină timpurie, mama și tata ne-au anunțat că ne duc la o demonstrație împotriva Zidului Berlinului, pentru a protesta la împlinirea a douăzeci și cinci de ani de existență a acestui „simbol al Războiului Rece“. Mai devreme sau mai târziu dădeai peste el, oriunde ai fi mers în Berlin, chiar și

când am vizitat Studiourile Hansa, unde obișnuiau să înregistreze Nick Cave și Depeche Mode, sau magazinele care vindeau haine second-hand la kilogram. Oriunde ne-am fi îndreptat, est, vest, nord sau sud, nu dura mult până ne loveam de cortina de ciment imposibil de dat la o parte și de care nu se putea trece. Mă rog, asta era senzația noastră, așa că ne-am gândit că trebuie să protestăm și noi împotriva acestei structuri aparent nesfârșite, care limita chiar și mișcarea *noastră*, deși eram doar șapte turiști care vizitau pentru prima dată orașul.

Când am ajuns la locul demonstrației, pe partea vestică a Porții Brandenburg erau adunați deja mii de oameni, tineri, vârstnici, copii care alergau de colo-colo, punkiști cu căței, rockeri, femei tunse scurt, bărbați în salopete albastre – o radiografie, așa zice privind înapoi, a ceea ce era Berlinul de Vest în zilele acelea. Majoritatea oamenilor rămăseseră în picioare, dar erau și grupuri mari așezate pe caldarâm, cântând și scandând și trecându-și sticle de bere de la unul la altul. Cu două seri înaintea, așa auziserăm, începuse să se formeze un lanț uman de-a lungul Zidului, cu țelul de a acoperi toți cei o sută cincizeci și cinci de kilometri ai săi.

În acest timp, pe partea estică, bărbați cu uniforme cenușii și căști de oțel mărsăluiau în sus și-n jos pe Karl-Marx-Allee¹. Îmi imaginam ciocniri dramatice între metal și carne, între ordine și haos, între omogenitate și diversitate, dar știam că, în realitate, aceste ciocniri erau cu mult mai abstracte. Părinții intenționaseră să ne ducă peste graniță ca să ne arate „adevărata față a comunismului“, însă apăruse o problemă misterioasă cu vizele noastre, așa că am rămas în vest toată săptămâna, încercând să ne imaginăm cum era viața pe partea cealaltă, tot mai intrigată de concepte ca „partea asta“ și „dincolo“.

Oamenii continuau să sosească. Cântatul și scandatul au devenit mai puternice și de-abia auzeam când cineva din familia mea se apleca să-mi spună ceva, ca și cum în acea seară limba noastră ar fi fost suspendată și germana era singurul mijloc de

¹ Bulevard socialist grandios, construit în Berlinul de Est între anii 1952 și 1960.

comunicare. Existau însă și alte căi de a comunica, astfel încât, cu mult înainte de-a ne alătura lanțului lung care urmărea întreg Zidul, m-am trezit că-l țin de mână pe un bărbat cu coadă de cal și geacă de piele neagră, până când unul dintre frații mei a insistat să facem schimb de locuri. Am încercat să-mi imaginez miile de oameni aflați de-a lungul Zidului Berlinului, cu care aveam să ne unim prin acest gest de solidaritate, dar m-a luat amețeala, așa că mi-am îndreptat atenția asupra punkiștilor care se hârjoneau în apropiere cu câinii lor, aruncându-le niște obiecte care arătau a teniși uzați și pe care animalele alergau să-i aducă înapoi. Apoi punkiștii aruncau momeala în altă direcție, ratând uneori ținta și lovind pe careva în cap sau în umăr, lucru care le stârnea hohote de râs furtunoase.

Se lăsase întunericul. Unii dintre organizatori au venit în mulțime, împărțind lumânări. Unii participanți au refuzat și și-au aprins brichetele. Dincolo de marea de lumini, Reichstag-ul părea și mai mohorât și mai părăsit, iar Poarta Brandenburg, cu Nike, zeița victorioasă, și cu cele douăsprezece coloane dorice ale ei, părea și mai fantomatică în crepuscul. Nu departe de noi, un punkist mai în vârstă, care avea o torță în mână, a sărit pe zid și a urlat câteva cuvinte către Est; cuvinte pline de furie, deși noi n-am înțeles ce spunea. Din cealaltă parte, ne-a spus mama, ochi nevăzuți îi urmăreau fiecare mișcare. Nu părea să fie cineva în turnurile de pază de dincolo, dar noi ne imaginam bărbați cu căști rotunde, cu ochi de vultur, supraveghind îndeaproape manifestația, gata să se năpustească asupra oricui ar fi făcut vreun pas în teritoriul lor.

Am rămas la demonstrație până când lumânările au ars de tot și gazul brichetelor s-a terminat și glasurile au răgușit, până când ceasurile noastre arătau miezul nopții, iar oamenii și-au strâns lucrurile și-au început să plece. Ne-am urmat părinții în josul străzii, apoi pe multe alte străzi, în direcția în care părea că se îndreaptă toată lumea. N-a fost chip să găsim vreun taxi, a trebuit să mergem cu U-Bahn-ul¹; am coborât cu puhoiul de

¹ Metroul berlinez.

lume la stația Gleisdreieck, ca un monstru urlător cu opt sute de capete.

Mulțimea agitată a făcut imposibilă apropierea de automatele de bilete, așa că atunci când următorul tren a oprit în stație, am sărit în el fără să mai plătim. Aveam senzația că e una dintre acele seri când era permis orice. În vagon s-au înghesuit sute de oameni, era imposibil să te întorci și, din cauza căldurii, mi se părea că puloverul s-a transformat într-o cămașă de forță, dar n-aveam loc să-l dau jos. După ce am tras fermoarul și am reușit să scot o mână afară, am văzut că ai mei se aflau în celălalt capăt al vagonului; zăpăciți, ne urcaserăm probabil pe uși diferite, iar acum zeci de corpuri stăteau între noi, deși nu prea conta, pentru că știam unde să cobor și, ca într-o compoziție cubistă bizară, tot ce vedeam erau colțuri și fragmente din fețelor lor decupate, buzele mamei, nasul tatei, părul surorii mele, și-mi amintesc cum îmi spuneam că amalgamul acela ar fi fost mult mai captivant sub forma unei ființe compozite, cârpite aleatoriu cu părți din fiecare, în locul pachetului complex de șase persoane, de care eram legată pentru tot restul vieții.

Trenul și-a continuat călătoria, așa că m-am apucat să studiez pasagerii care stăteau în apropierea mea, pe scaune sau în picioare. Vagonul părea cuprins de o bucurie generală, iar eu am început să mă simt ca într-o colivie, deși una populată cu specii mai puțin neobișnuite decât cele de acasă. Grupuri de păsări mari, negre și cenușii, cu moțuri blonde râdeau și spuneau glume, în timp ce păsări maronii, murdare, cu pene zburline, fluturau sticle de bere. Niște păsări serioase citeau ziarul de seară, altele erau aplecate asupra careurilor de cuvinte încrucișate, iar cele mai mici, puține la număr, scoteau câte-un piuit răzleț, ca și cum ar fi fost conștiente de ierarhie, neștiind însă prea bine unde le era locul. Apoi am remarcat o pasăre, una cu penaj neobișnuit, care, spre deosebire de celelalte, nu părea că vrea să atragă atenția asupra ei. Pe scaun, chiar în fața mea, stătea o femeie foarte bătrână, ai fi spus că avea aproape o sută de ani, cu un batic care-i încadra fruntea foarte largă, ce se ivea asemenea unei planete furioase. Avea ochi negri, adânciți în orbite, și o față pătrată, cu fălci mari, incredibil de masculină. Înfiptă și țeapănă,

bătrâna stătea pe locul ei, cu mâinile încleștate pe geantă și privind drept înainte.

Chipul fălcos, fruntea nesfârșită, ochii afundați în orbite, totul părea familiar și mi se părea că mai văzusem chipul acela, doar că în alb-negru. Pentru că stăteam chiar în fața ei, puteam să o studiez bine și, cu cât o priveam, cu atât eram mai convinsă... Da, era Hitler, Hitler deghizat într-o femeie bătrână, mergând către vest! *Ăsta-i Hitler*, mi-am zis, *nu-ncape nicio îndoială că-i Hitler!* Bătrâna avea aceeași formă a feței, aceeași ochi negri, fruntea înaltă... iar apoi, privind-o din nou, am observat chiar și un pătrat adumbrat acolo unde ar fi fost mustața. M-am holbat și m-am tot holbat, înlemnită, îngrozită, uimită de ceea ce vedeam. Deodată, trenul s-a smucit la o curbă. Tresărind și aruncată fiind înapoi în prezent, femeia și-a îndreptat în cele din urmă privirea în sus și m-a surprins holbându-mă la ea. Nu-mi venea să cred: Hitler se uita în ochii mei! Cel puțin preț de câteva secunde... Femeia s-a încruntat și s-a uitat în altă parte, apoi s-a întors iarăși către mine și a zâmbit slab, abia mișcându-și buzele, probabil pentru a se face plăcută, din moment ce holbatul meu părea s-o fi tulburat.

Inima îmi bătea cu putere. Chipul din fața ochilor mei, plus căldura înăbușitoare din vagon ar fi putut produce oricui un infarct, chiar și mie, care aveam paisprezece ani – deși un infarct la această vârstă era mai plauzibil decât să-l vezi pe Hitler în U-Bahn, deghizat într-o babă. Cum era posibil, mă întrebam eu, ca la patruzeci de ani de la război să mă trezesc față în față cu diavolul însuși, chiar diavolul acela al cărui nume umbrea aproape fiecare privește din viața mea aflată la început? I-am făcut cu mâna fratelui meu, Gabriel, care s-a uitat din întâmplare la mine, făcându-i semne disperate să vină, chiar dacă trebuia să-și croiască drum prin mulțime; s-a uitat însă la toți nemții masivi care se aflau între noi și a ridicat din umeri. Apoi am arătat înspre părinții mei, îndemnându-l să le atragă atenția, dar prostul a ridicat din nou din umeri și s-a întors cu spatele la mine. Mama, cu nasul într-un ghid turistic, era o cauză pierdută, la fel și tata, ocupat să descifreze semnele de pe pereții vagonului. Cele două surori ale mele nu-mi dădeau nicio atenție, băgate

una într-alta și șușotind, ignorând tot ce era în jur. Nici măcar nu-l vedeam pe celălalt frate, baricadat de cel puțin zece oameni.

Toată familia mea stătea pironită în U-Bahn, ca niște stâlpi metalici, în timp ce eu mă aflam la un pas de Hitler, fără niciun martor. Spre marea mea uimire, *nimeni altcineva* nu părea să o fi remarcat pe bătrâna cu batic. Pășările erau prea ocupate cu umflatul în pene și cârâiturile gregare ca să le mai dea atenție tovarășilor de călătorie, cu atât mai mult celor așezați mai jos de ei, pe o altă rămurică. Totuși, cum se putea să nu-i observe nimeni fruntea, ochii și pata întunecată dintre nas și buza de sus, când combinația acestor trăsături era bătătoare la ochi, atât de obscenă, reală, palpabilă și prezentă?

Am pătruns mai adânc în vest. Trenul a oprit la Wittenbergplatz și apoi, după câteva minute, la Zoologischer Garten. Zeci de oameni au coborât, și vagonul s-a mai golit, însă familia mea a rămas pe loc. Acum, că mulțimea se rărise, deși între noi se aflau încă multe persoane, am observat niște bărbați voinici postați la fiecare dintre cele patru uși ale vagonului, patru ulii de șai-zeci-șaptezeci de ani, toți îmbrăcați în pardesiuri lungi și cenușii. Era august, nu aveai nevoie de asemenea haine croite dintr-un material atât de gros, că aproape nu făcea cute, iar eu nu m-am putut abține să mă-ntreb dacă nu cumva ascundeau arme sub ele.

Aveam privirea ațintită asupra bătrânei. Din când în când, câte unul se întorcea pentru a scruta pasagerii din jurul femeii, monitorizându-le mișcările cu ochi mijiți, însă în majoritatea timpului nu făceau decât să o privească. *Ăștia-s foștii oameni ai SS-ului*, mi-am zis eu, *o păzesc pe babornița incognito, agenți secreți în vârstă, care au supraviețuit războiului și în ultimii patruzeci de ani au trăit ascunzându-se cu Führer-ul lor*. Bătrâna a ridicat o mână pentru a-și aranja baticul. Două dintre gărzi s-au încordat, confundând, preț de o clipă, gestul cu un ordin. N-am mai suportat și am încercat din nou să le fac semn alor mei, dar mama nu-și dezlipea privirea de pe ghidul turistic, tata, de pe afișele din vagon, surorile mele erau scufundate în pălăvrăgeala lor, iar frații mei cine știe la ce se uitau.

La Sophie-Charlotte-Platz, bătrâna s-a ridicat de pe scaun și a trecut pe lângă mine, împungându-mă cu umărul ceva mai tare

decât ar fi fost normal. M-am dat la o parte. În câteva secunde, cei patru bărbați și-au părăsit posturile de la uși și s-au grupat, formând un cerc strâns în jurul ei. Trenul a ajuns în stație. Doi dintre ulii au coborât primii din tren, apoi bătrâna, urmată de ceilalți doi. Grupul cenușiu debarcase. Ușile s-au închis și trenul, cu greutatea considerabil redusă, și-a continuat drumul.

Nimeni din familie nu m-a crezut, nici măcar frate-meu, Gabriel, care era cel mai destupat la minte din gașcă. Mi-au spus că era absurd: Hitler se împușcase în buncărul lui, în 1945. Știa toată lumea. Craniul îi fusese găsit de sovietici și era expus într-un muzeu din Moscova. Dovada era mai mult decât suficientă. Punct.

Trei ani mai târziu, Zidul a căzut. Iar eu, într-un fel sau altul, am crescut.

Din fericire, noul cartier era lipsit de referințe, banale sau nostalgice, iar apartamentul satisfacea toate criteriile obișnuite: la cincisprezece minute de parc, la zece minute de un monument istoric și la cinci minute de o patiserie, iar restul conta prea puțin. Aveam să mă adaptez. De când mă întorsesem la Berlin, în 2002, locuisem deja în Charlottenburg, Kreuzberg și Mitte, iar acum, poate tardiv, având în vedere cât de repede se schimbau lucrurile, era timpul să încerc Prenzlauer Berg. După cinci ani, ceva încă îmi dădea ghes să-mi caut o locuință nouă la fiecare zece sau douăsprezece luni. Spațiile deveneau prea familiare, prea elastice, prea comode. Plictiseala și exasperarea năvăleau peste mine. Și, evident, deși nimic nu se schimba cu adevărat de la un acoperiș la altul, îmi plăcea să defilez cu iluzia că se iveau mici variații, că ceva se reînnoia cu fiecare mutare.

Ultima mea locuință avusese niște tavane de două ori mai înalte ca mine, podele de lemn, ferestre duble cu mânere de alamă și o cadă sovietică din aluminiu, datând de prin 1980 și care încă avea lipită pe o parte eticheta fabricii. Una peste alta, era o afacere bună pentru trei sute de euro pe lună și fără-ndoială un pas înainte față de ultima mea locuință, aflată într-o intersecție aglomerată din Kreuzberg. Ca multe dintre clădirile vechi, și aceasta avea un corp frontal, unde am locuit eu, iar în spate o curte interioară, *Hof*-ul, închisă pe toate cele trei laturi de mai multe apartamente. Lipsite de vedere la stradă, aceste locuințe se bucurau în schimb de liniște și de niște mici balconașe. Unele familii erau foarte mândre de aranjamentele lor florale, grădini miniaturale care țâșneau din ciment; pentru cei care nu erau pasionați de floricultură, acest spațiu suspendat suplimentar era

folosit pentru a depozita orice obiect care n-avea loc în casă, de la mese de plastic și scaune de birou, până la biciclete și stative pentru uscat rufele. Puteam să mă uit la aceste balcoane de la fereastra bucătăriei mele, de unde aveam și o priveliște generoasă a *Hof*-ului, deși preferam să mă concentrez pe stejarul bătrân care se înălța în mijloc, mascând delicat, cu trunchiul lui gros și frunzele uscate, un șir urât de tomberoane.

În după-amiaza cu furtuna, cuprinsă de obișnuita neliniște iscată de prea mult timp petrecut între patru pereți, mi-am pus o haină pe mine și-am încuiat ușa de două ori. Pe stradă, o adiere domoală a tulburat crenguțele arborilor, fără să le clintească pe cele mai mari. Era sfârșit de august și aerul era stătut, cam umed. M-am oprit în fața clădirii și, încercând să mă hotărâsc încotro s-o iau, am observat un chip brăzdat de riduri și doi ochi cercetându-mă atent din spatele perdelei de dantelă a ferestrei de la parter. Alte două chipuri, la fel de impasibile, se ițeau în spatele lui. Erau vecinele mele de jos, trei femei foarte bătrâne, cel mai probabil văduve de război, iar până atunci singurele vecine pe care le zărisem. Încă nu schimbaserăm nicio vorbă, dar eram convinsă că sosirea mea le oferise material de discuție pentru ceasurile lor pustii și lipsite de iubire.

Cât despre ceasurile mele pustii și lipsite de iubire, felul în care le petreceam varia de la o zi la alta și de la o săptămână la alta. Bănuții care mai picau de-acasă mă ajutau să suplimentez micile economii pe care le făcusem din salariul de la ultima slujbă, ca asistenta asistentului de editor, la o revistă de psihologie mediocră. După șase luni, n-am mai vrut să aud de undele schimbătoare ale creierului uman, mult prea multe pentru a mai ține socoteala, și nici despre cum să tratăm patologiile care ne bânuie pe toți. Ca o chestiune de principiu, mi-am dat demisia cu o zi înainte de momentul în care plănuiau să-mi rezilieze amărâțul de contract. Mă simțeam amețită de la mirosul de nafalină al lui Herr Schutz, angajatorul meu, care roia în juru-mi în vreme ce îmi goleam sertarele biroului și ștergeam toate fișierele personale din computer. Am înghesuit totul într-o plasă de

cumpărături de la Aldi, în timp ce Schutz se foia, învăluit într-un nor de camfor, ca să se asigure că nu iau ceva ce nu-mi aparține.

În colțul patiseriei din apropierea casei, unul dintre localurile acelea cu șiruri lungi de tarte cu fructe, plăcinte umplute cu cremă și briose cu glazură de un roz radioactiv, am văzut patru băieți stând în jurul unei femei cu pălărie, așteptând-o să deschidă o pungă de hârtie. Patru perechi de mâini nerăbdătoare s-au întins spre prăjiturile cu scortişoară care erau scoase una câte una din pungă. Pe neașteptate, o rafală de vânt a zburat pălăria de pe capul femeii, dar copiii nici n-au băgat de seamă. Înainte ca femeia să reacționeze, un curier care era în trecere a sărit de pe bicicleta lui galbenă, alergând să i-o aducă înapoi. Un patiser privea întreaga scenă din prăvălie.

Ziua a devenit și mai înăbușitoare și, în timp ce umblam pe străzi, fără vreo țintă, mă simțeam prinsă într-o coloană de aer fierbinte. M-am oprit în fața ferestrelor sparte ale fostului local Café Titanic, într-o vreme plin de viață, iar acum părăsit, având firma pe jumătate acoperită de un covor de iederă. De la câteva uși mai jos, dintr-un anticariat, ieșea miros de lac; în fața magazinului, două mese de mahon lustruit, stinghere în noua lor așezare, se clătinau pe pavaj.

Neliniștea din aer devenea tot mai apăsătoare, așa că m-am hotărât să mă întorc acasă. O pungă de plastic, stafia părăsită a obiectului pe care îl purtase cândva, a fost adusă de o rafală de vânt către mine și mi s-a agățat de picior, preț de câteva secunde, până când am reușit să scap de ea. În copaci, păsările se agitau nervoase, dar nu se zăreau nicăieri: când m-am uitat în sus, n-am văzut niciun cioc, nicio gheară sau urmă de fulg. Apoi, dintr-odată, s-au oprit. Cerul se întunecase parcă și mai mult, iar la orizont se ridicau formațiuni de nori cumulonimbus¹, amenințatori și plumburii.

Temperatura se schimba cu repeziciune, aerul fiind împins de noi turbulențe. Începeau să se legene și crengile mai groase ale copacilor. Totul era în mișcare. Fulgere orbitoare brăzdau

¹ Aluzie la un personaj-cheie, pe care naratoarea îl va cunoaște mai târziu.

cerul, urmate la o secundă sau două de un bubuit grav și constant. Era ca și cum o turmă de vite, mânate de descărcările electrice uriașe, ar fi scăpat pe străzile Berlinului. Am grăbit pasul.

A început să plouă. Picăturile au devenit din ce în ce mai mari și mai dese. Nu a trecut mult și străzile s-au transformat într-un vertij de forme grăbite. O femeie încovoiată, ascunsă sub umbrelă, se împleticea asemenea unei ciuperci coșcovite.

La intrarea în clădirea în care locuiam, am observat-o pe una dintre bătrâne la fereastră, uitându-se după semne, cum facem toți. La vederea mea, s-a retras iute în spatele perdelei de dantelă. Ajunsă în apartamentul meu, am trecut repede prin toate camerele, ca să închid ferestrele pe care le lăsasem deschise – erau doar două, în bucătărie și în dormitor, dar m-am chinuit un pic cu ele. Presiunea din ce în ce mai mare se lupta să între peste mine, o forță uriașă șuierând prin fiecare crăpătură, ca și cum vânturile prevestitoare ar fi căutat să se adăpostească din calea unui stăpân care le mâna. A trebuit să împing zdravăn. Din sufragerie vedeam vârfulurile copacilor îndoindu-se și zbuciumul tendelor sub respirația furtunii. Totul era în mișcare.

După ce-am închis ferestrele, n-a mai rămas nimic de făcut decât să m-așez la masa din bucătărie și s-aștept să treacă furtuna. În câteva secunde, întreaga clădire s-a cutremurat din temelii, cred că doar un centimetru, poate mai puțin, ținând piept vidului furios de afară. Simțeam cum încearcă să ne absoarbă în haos, în uzina de energie care ar fi putut să alimenteze un orașel timp de un an de zile. Ploua cu găleata, năvalnic, cu un zgomot asurzitor, ca și cum zece mii de acvarii s-ar fi răsturnat deodată. Eu stăteam la fereastră, doar două foițe de geam despărțindu-mă de torent, privind cum ploaia lua cu ea praful de pe geamurile mașinilor, promisiunile din fața împlinirilor, o pasăre mică din cuibul ei.

Cu toate acestea, clădirea în care locuiam a rezistat eroic în fața asaltului vântului, ploii și tunetelor. Neizbutind s-o smulgă din temelii, furtuna s-a îndepărtat, în cele din urmă. A fost o furtună de vară clasică, o fabrică de zăpușeală. Întâlnirea noastră a fost chiar scurtă, câteva minute, cel mult, iar după ce clădirea s-a oprit din clătinat, am făcut un tur al casei, să văd ce s-a schimbat. Totul era la locul lui, obiectele de pe mese și de pe

rafturi nu se mișcaseră, nici măcar paharul cu apă de la marginea patului nu părea să se fi vărsat. Furtuna nu lăsase nicio urmă, sau cel puțin așa părea, până ce-am observat praful. Urme mari de praf, ridicate dintre scândurile dușumelei. Fiecare cameră, cu excepția băii, care avea linoleum pe jos, era brăzdată de omizi lungi de praf. Mizeria și praful zecilor de ani, m-am gândit eu, scoase la suprafață de forța pură de absorbție. Era ca și cum s-ar fi dezlănțuit o armată de termite. Mi-a luat douăzeci de minute ca să mătur tot, apoi încă douăzeci m-am plimbat prin casă, cu o presimțire tot mai puternică că, deși furtuna se îndepărtase, ceva din fundația clădirii se mutase, imperceptibil, scoțând la iveală noi linii de fractură.

A doua zi după furtună, cerul a fost senin, un albastru tulburat doar de dâra albă lăsată de vreun avion. Când ceasul din bucătărie a bătut ora două, m-am hotărât să ies la plimbare, ca să văd ce schimbări avuseseră loc. Era duminică, ziua ideală pentru hoinărit, chiar mai bună decât sâmbăta, iar eu simțeam nevoia să ies din casă.

De când m-am mutat la Berlin, am devenit o profesionistă a timpului pierdut. Era imposibil să țin socoteala tuturor orelor care treceau. Limbile ceasurilor de perete sau a celui de la mână tot o luau înainte sau rămâneau în urmă, fără noimă. Orașul funcționa după propriul timp. Zilele se încheiau și eu mă întrebam ce s-a întâmplat, cum să disting ziua de azi de cea de ieri, iar pe aceasta din urmă, de ziua dinainte. Problema se acutiza când eram între slujbe. Însă, indiferent de perioada în care m-am aflat, întotdeauna am preferat așteptarea weekendului în locul weekendului propriu-zis. Poate din cauza faptului că, după cinci ani petrecuți în oraș, încă nu aveam pe cineva cu care să-mi petrec duminicile. Avusesem câteva relații, care duraseră câteva săptămâni sau luni, ca cea cu studentul visător, dar răvășit de la Humboldt sau cu actorul răgușit de la Volksbühne, nedespărțit de bereta lui de tweed, dar nimic n-a durat și nici măcar n-a lăsat o porțiță deschisă, astfel încât, în fiecare zi de duminică, soarele aducea cu el întrebarea: cum să umplu orele? N-aveam nicio problemă să-mi petrec zilele de luni până vineri singură, sâmbetele erau neutre, dar cu duminicile trebuia să mă răfuiesc. Există